

Aviko bouwt een aardappelvlokkenfabriek in een van de armste delen van China, om te delen in de economische groei die het land doormaakt. De bouw verloopt voorspoedig meldt projectleider Joop van Drunen en er liggen plannen klaar om de productie op te voeren. Het contrast tussen de westerse maatpakken en hightech met armoede en ezelkarren is echter groot.

Door: Robert Ellenkamp
Fotografie: Aviko

Op het hoofdkantoor van Aviko in Steenderen vouwt Joop van Drunen de bouwtekening uit van de aardappelverwerkingsfabriek in aanbouw. De fabriek komt in het noorden van China in de provincie Gansu vlakbij de stad Zhan-gye. Op de tekening staan diverse gebouwen en opvallend veel bomen ingetekend. „Het is een prestigie object voor de Chinese overheid. Daarom zijn er bij de opening in maart 2008 ook afgevaardigden van de centrale overheid uit Peking aanwezig”, legt Van Drunen uit. De entree van het terrein bestaat uit drie vlaggenmasten met vlaggen van Nederland, China en Aviko. Achter de masten verrijst het kantoorgebouw dat al bijna in gebruik is. Tussen de masten en het kantoorgebouw komen aan weerszijden gebouwen waar werknemers van de fabriek zich gaan vestigen. „In China is het gebruikelijk dat werknemers bij de fabriek wonen. Vrouw en kinderen blijven gewoon thuis. Eens in de drie weken keert de man voor een paar dagen terug naar huis. Tijdens de bouw

slapen de werknemers zelfs in tenten. Eigenlijk leven ze zoals wij dat honderd jaar geleden deden.”

Handkracht

Achter deze gebouwen komt de fabriek voor de productie van aardappelvlokken met daarnaast twee grote aardappelloodsen voor een geconditioneerde opslag van 35.000 ton aardappelen. Deze loodsen staan er inmiddels en zijn door de Chinese overheid gebouwd. Op de tekening staan overigens nog twee loodsen met eenzelfde opslagcapaciteit, een tweede vlokkenfabriek en een fritesfabriek. „We starten in eerste instantie met één vlokkenfabriek, maar er is ruimte gereserveerd voor opschaling van de productie. Er is ruimte genoeg”, aldus Van Drunen.

Tenslotte staat er nog een bezinkput ingetekend met een oppervlakte van drie voetbalvelden. Hierin zuivert de fabriek haar afvalwater. „Van de Chinese overheid hoefde dat niet, maar wij willen als producent niet negatief in beeld komen met milieuproblemen.”

Op een aantal foto's laat Van Drunen de voortgang van het project zien en dan wordt ook duidelijk dat deze regio in ontwikkeling ver achter de economische opleving aanholt. De bouw geschiedt zonder rondrijdende betonmixers. Alle specie maken de Chinese bouwvallers met stationaire motoren, die ze vervolgens in karretjes rondrijden. Het metselcement gaat op handkracht in emmers naar boven.

Friteslijn

Aviko start in Zhangye met de productie van aardappelvlokken vanwege de toenemende vraag in China. Uit de fabriek rolt straks een halffabriekaat dat verder wordt bewerkt door anderen tot snacks en gevormde producten. De productiecapaciteit ligt op 12 ton aardappelen per uur. Ieder uur levert 2400 kilogram vlokken op. De fabriek draait straks zeven dagen in de week en vijftig weken per jaar, zodat de jaarlijkse vlokkenproductie uitkomt op ruim 20 miljoen kilogram.

Het voordeel van vlokken ten opzichte van frites is dat het om een niet-ingevroren product

Met ezels naar Chinese hightech

Boven: De bouw van de woningen voor werknemers bij de entree van het fabrieksterrein in oktober. Links onder: Het transport vindt plaats met ezelkarren. Midden onder links: Twee aardappelopslagloodsen zijn al gereed. Midden onder rechts: Het rooien gebeurt met de hand. Rechts onder: Aardappelteelt vindt plaats op kleine percelen.

tie. Daarin neemt het Nederlandse bedrijf een meerderheidsbelang van 55 procent en de overheid de overige 45 procent. „Wij brengen machines en kennis in voor de fabriek. Kennis ontbreekt overigens op alle terreinen van teelttechniek tot eindproduct. In feite is het een ontwikkelingsland. Aviko zal daarom ook teeltadvies gaan geven.”

Ook het management komt uit Nederland. Als de fabriek op 1 maart 2008 begint met produceren, zijn er een Nederlandse plantmanager en een Nederlander van Chinese komaf als financieel controller verantwoordelijk. De rest van de werknemers bestaat uit Chinezen die deels hoogopgeleid zijn en in bijvoorbeeld Wageningen hebben gestudeerd.

De projectkosten zijn begroot op 15 tot 20 miljoen euro. Aviko brengt hier een deel van in, omdat ook de ingebrachte kennis en haar netwerk financieel wordt gewaardeerd. Aviko verzorgt de verkoop van de vlokken en maakt daarbij gebruik van haar bestaande relaties. Grote bedrijven die al gedurende een groot aantal jaren in Europa en Amerika actief zijn expanderen sterk in China. Nu wordt een groot deel van de vlokken nog geïmporteerd. Tevens zal vanaf maart ook aan de Chinese voedingsmiddelenindustrie geleverd worden.

Ezelkarren

Aviko investeert in een Chinese fabriek omdat het wil meeprofiten van de grote economische groei. Aan de locatiekeuze ligt een uitgebreid onderzoek ten grondslag. In deze provincie liggen de beste gronden voor de aardappelteelt. Het landbouwgebied ligt ingeklemd tussen twee bergketens en ligt op een hoogte van tweeduizend meter. Het gebied is volgens Van Drunen groter dan de IJsselmeerpolders bij elkaar. Voor het verbouwen van rijst is het gebied ongeschikt, omdat er te weinig water is. Het schaarse water dat gebruikt wordt in de landbouw komt uit de bergen via een ingenieus irrigatiesysteem.

In de vallei is de landbouw zeer kleinschalig en de bevolking is arm. De gemiddelde bedrijfsoppervlakte beslaat 300 vierkante meter waar een lage opbrengst van drie tot vier ton aardappelen vanaf komt. Het poten en oogsten gebeurt nog met de hand. Het transport naar

de fabriek gaat via ezelkarren en kleine gemotoriseerde driewielige karretjes naar de Chinese verwerkingsfabrieken. Er vindt echter ook grootschalige aardappelteelt plaats. Op een afstand van 50 kilometer ligt een goed aardappelgebied van 50.000 hectare. De fabriek van Aviko is de grootste van China.

De Chinese landbouw zal niet aan de mechanisatie ontkomen. Alleen verwacht Van Drunen dat dit een zeer geleidelijk proces zal zijn. „Wanneer de ontwikkeling in korte tijd grootschalig is, verliezen Chinezen op het platteland hun broodwinning. Dat veroorzaakt onrust en dat wil de Chinese overheid voorkomen. De veranderingen gaan daarom langzaam, maar verbeteren wel iedere keer de omstandigheden voor de bevolking. Zolang de mensen vooruitgang zien zijn ze tevreden.”

Naast aardappelen telen de boeren in rotatie ook maïs en zonnebloemen. Ze telen één hoofdgewas voor de verkoop. Op een klein stukje van het perceel telen ze diverse gewassen voor eigen gebruik. Naast het stukje landbouwgrond hebben veel boeren een andere baan, om het inkomen aan te vullen. Maar het blijft behelpen. De werknemers die aan de bouw van de fabriek werken, verdienen bijvoorbeeld een salaris van 1 tot 2 euro per dag.

Avebe-fiasco

Bang voor een fiasco, zoals Avebe enkele jaren geleden meemaakte met een stap op de Chinese markt, is Van Drunen niet. Hij wijst daarvoor naar de overheid die partner is in het project. „Fouten maakt iedere ondernemer, maar wij hebben veel aandacht besteed aan onderzoek alvorens een start te maken. Contractueel is het goed dichtgetimmerd, om te voorkomen dat we buiten spel komen te staan. Je moet in China zorgen dat je aan de bal blijft en continue alles met argusogen volgt. Bovendien is de overheid betrouwbaar. Ga je met een particulier in zee, dan kan het zo zijn dat ze je fabriek kopiëren en een paar honderd meter verder doodleuk de productie overnemen.”

Het bouwproject in China is Van Drunens dertiende bouwproject voor Aviko, maar de eerste in Azië. Hij is inmiddels vijf keer in China geweest en positief over de bevolking en de mensen waar hij mee werkt. „Ze nemen overal de tijd voor en zeggen altijd ja. Een ja kan echter ook 'ja, maar' betekenen. Maar je zult je als westerling ook moeten aanpassen. Dat doe ik dan ook. Ook bij de bouw van eerdere fabrieken in landen als Amerika en Engeland deed ik dat om te bereiken wat ik wil.”

gaat. „Voor frites zijn diepvriezers nodig en die ontbreken in de meeste Chinese huishoudens. Wij voorzien door de economische groei en stijging van de inkomens wel toenemende afzetmogelijkheden voor frites, zodat het plan met de Chinese overheid al voorziet in de bouw van een friteslijn op ons complex. De onderhandelingen kosten over het algemeen in China de nodige tijd. Als de beslissing eenmaal is genomen staat die hal er binnen een maand. Dat is het voordeel van een overheids-partner in een communistisch aangestuurd land. Er gebeurt niets zonder toestemming van de overheid, maar heb je de overheid mee dan is alles te realiseren.”

De Chinese overheid ondersteunt het project op allerlei gebied, zegt Van Drunen. „Wij geven aan welke aardappelrassen we willen en hoeveel. De overheid regelt vervolgens met de telers dat we het krijgen.”

Kennis ontbreekt

De bouw van de fabriek is een samenwerking met de overheid in een joint venture-construc-

马铃薯

产品结果成绩

htechfabriek van Aviko

